

Sygn. akt V KO 26/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **K. Z.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2019 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K [...]

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K [...] zwrócił się do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 k.p.k. z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Wystąpienie umotywowano tym, że oskarżycielka posiłkowa E. M. wykonuje jednocześnie zawód biegłej sądowej, a jej teren działania obejmuje cały powiat [...]. Jako biegła E. M. sporządza również opinie na zlecenie Sądu Rejonowego w G. i uczestniczy w przesłuchaniach prowadzonych przed tym sądem. Ze względu na wielkość Sądu, wzajemne kontakty sędziów oraz osób pracujących w instytucjach współpracujących z tym Sądem są bardziej zacieśnione. Okoliczności te, zdaniem występującego Sądu, mogą w odczuciu społecznym stwarzać chociażby nieuzasadnione przekonanie o braku warunków

do bezstronnego rozpoznania tej sprawy i mogą wywrzeć ujemny wpływ na swobodę wyrokowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Argumentacja Sądu Rejonowego jest nieprzekonująca i nie zasługuje na uwzględnienie. Jakiegokolwiek odstępstwa od ustawowej właściwości na podstawie art. 37 k.p.k. należą do wyjątków. Dlatego przepis ten, jako wprowadzający odstępstwo od chronionej konstytucyjnie zasady właściwości miejscowej sądu, nie może być interpretowany rozszerzająco. Zbyt liberalne stosowanie art. 37 k.p.k. niejednokrotnie mogłoby stanowić przyczynę nieuzasadnionego występowania z wnioskami o zmianę właściwości miejscowej, z zawołowaną intencją pozbycia się sprawy przez sąd właściwy [zob. S. Zabłocki, Przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości (art. 27 k.p.k.), PS 1994/7–8, s. 4 i n.]. Odstępstwo od ścisłej wykładni art. 37 k.p.k. powodowałoby, że na porządku dziennym byłoby zmienianie właściwości miejscowej sądu w tym trybie pod błahymi pretekstami, co prowadziłoby do paraliżu wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z 15 stycznia 2003 r., IV KO 60/02, OSNwSK 2003, Nr 1, poz. 116).

Odnosząc się do argumentacji zawartej w wystąpieniu przypomnieć należy, że zagrożenie niezawisłości i bezstronności sędziowskiej uzasadniające zastosowanie instytucji z art. 37 k.p.k. musi być realne, a nie jedynie domniemane (zob. postanowienie SN z dnia 10 lutego 2017 r., IV KO 1/17). Zasygnalizowany w wystąpieniu Sądu Rejonowego fakt, że oskarżycielka posiłkowa jest biegłą wykonującą opinie na potrzeby postępowań prowadzonych przed tym Sądem, bez podniesienia rzeczowych argumentów wskazujących na możliwość zagrożenia obiektywizmu, a w konsekwencji – reguł rzetelnego procesu karnego, jest niewystarczający do wdrożenia przez Sąd Najwyższy instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. Nie jest wystarczające jedynie przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy, związane z hipotetycznym ujemnym odbiorem procedowania sądu w opinii publicznej i indywidualnej. Obawa ta musi mieć realne, a więc obiektywnie istniejące podstawy. Rolą art. 37 k.p.k. jest zabezpieczenie obiektywizmu i bezstronności sądu ale dopiero wówczas, gdy inne instytucje służące temu celowi, np. wyłączenia sędziego,

są niewystarczające. Dyspozycją tego przepisu objęte są, stanowiące zagrożenie dla bezstronności orzekania, sytuacje, w których sprawa dotyczy bezpośrednio całego sądu właściwego (rozumianego jako instytucja) lub jego wszystkich sędziów i ławników. Szczególne uprawnienie Sądu Najwyższego ingerujące w chronioną konstytucyjnie zasadę rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo aktualizuje się dopiero wtedy, gdy dla dobra wymiaru sprawiedliwości w danej sprawie nie jest wystarczające posłużenie się innymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania karnego i służącymi temu celowi instytucjami. W tym zakresie art. 37 k.p.k. nie może w szczególności zastępować instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.), a w wypadku, w którym ze względu na wyłączenie sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie okazałoby się niemożliwe – także regulacji art. 43 k.p.k.

Nie znajdując żadnych podstaw do uznania, że dobro wymiaru sprawiedliwości może być w jakimkolwiek stopniu zagrożone w przypadku prowadzenia sprawy przez Sąd Rejonowy w G., Sąd Najwyższy odmówił przekazania tej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.